

Vatten åt Alla

Informationsblad från föreningen Vatten åt Alla Årgång 24 Nr 3 2020

BLADET

Vatten
åt Alla

Vatten åt Alla - Water for All - Madji kwa Vote - Agua para Todos - Eau pour Tous

Foto: Mikael Lorin

Ordföranden har ordet

”Vatten och klimat” är lite av temat för det här bladet. Att klimatet förändras är det nog inte många som förnekar. Det som diskuteras är orsakerna, vilket vi inte tänkte gå in på. I stället ska vi titta närmare på vad det innebär för jordens värdefulla tillgång på rent dricksvatten. Människor är väldigt känsliga och blir lätt sjuka om vattnet inte är rent, mycket känsligare än djur och växter.

Den pandemi som fortfarande fortsätter att sätta stora delar av agendan i världen har också satt WASH (Vatten, Sanitet och Hygien) mer i fokus. Det är

viktigt att tvätta händerna med tvål - ofta - och minst 20 sekunder åt gången, med varmt vatten. Det är inte lätt för fattiga att göra det då de många gånger inte ens har tillgång till rent vatten att dricka. Ännu mindre har de möjlighet att värma vatten till annat än till matlagning.

Ingen är immun mot klimatförändringarna. Det finns inget vaccin mot effekterna, i alla fall inte något som är snabbverkande. Den bästa motståndskraften för oss både när det gäller översvämningar och torka, ligger i att ha tillgång till rent vatten, sanitet/toaletter och hygien. Framförallt är det de fattigaste människorna som saknar det, och de är också de som drabbas hårdast när någon naturkatastrof slår till.

Det är lätt att hamna fel i detta komplexa område. Vi har därför valt att bara presentera några tankar, som kan vara väl värda att själv reflektera över.

I bladet finns också flera positiva inlägg som t.ex. rapporter från våra projekt ute i världen som verkligen förändrar människors vardag till det bättre.

Trevlig läsning och hoppas ni får några sköna juldagar, med er närmaste familj och vänner!

Mikael Lorin
ORDFÖRANDE

Regnskogen i Amazonas kallas ofta för jordens lunga. Den absorberar 20% av all den koldioxid som produceras av fossila bränslen. En skogs system av rötter suger upp vatten som renas genom fotosyntes, och samtidigt neutraliserar många sorters föroreningar.

FN:s högkvarter i New York.

SDG 2030 - FN:s hållbara utvecklingsmål

FN antog den 25 september 2015 17 globala mål som ibland även kallas Agenda 2030. Syftet är att fram till år 2030 uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling över hela världen. Hittills har 193 länder antagit dem.

Epiroc har 8 av de 17 målen i sina hållbarhetsplaner. Atlas Copco har 7. Det som skiljer företagen åt är mål 15.

Även om mål 13, som är att bekämpa klimatförändringar, inte är med bland våra företags huvudsakliga hållbarhetsmål idag, är det mycket i de övriga målen som kräver att man även tar med förändringar i klimatet som blir allt mer märkbara i världen.

Många mål går i varandra. Mål 6, "Rent vatten och sanitet", är till exempel en förutsättning för att lösa mål 1 - 5 och just vatten har även en stor del i alla övriga mål.

Vatten åt Alla jobbar med delar av mål nummer 6.

De 17 globala målen i deklARATIONEN består av 169 delmål och

244 mätbara indikatorer. Till exempel har mål nr 6: "Rent vatten och sanitet" 8 delmål och 11 indikatorer. Delmålen är:

- Säkert dricksvatten för alla.
- Säkra tillgången till sanitet, hygien och toaletter till alla.
- Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning.
- Effektivisera vattenanvändning och säkra vattenförsörjning.
- Integrerad förvaltning av vattenresurser.
- Skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem
- Utöka det vatten- och sanitetsrelaterade stödet till utvecklingsländer
- Stödja lokalt engagemang i vatten- och sanitetshantering.

Fokus för mål 6 ligger alltså på mycket mer än de första två områdena, som Vatten åt Alla stödjer, även om de flesta andra delarna även påverkar och säkrar dricksvattentillgången. Frågorna är komplicerade. Finansieringen är svår och inte tillräcklig. Just nu ligger vi långt efter planen.

Klimatförändringarna i världen påverkar hastigheten på framdriften när det gäller många utvecklingsmål. Man har de senaste 6-7 åren sett en tydlig hastighetsminskning. I år påverkar dessutom Corona-pandemin. Det är faktiskt första gången på 30 år som Milleniemalet och Agenda 2030 (SDG 2030) går åt fel håll.

Klimatförändringarna gör dessutom att de som idag befinner sig i gruppen "extremt fattiga" inte längre kan ta sig ur - istället faller de ännu djupare in i fattigdomen. Torka, översvämningar, minskande isar, höjning av havsnivån med mera påverkar i största grad de fattigaste.

Många säger att vi alla sitter i samma båt. Andra säger, kanske mer korrekt, att vi alla är på samma oroliga hav, om än i olika båtar. "Lyxkryssare blandas med självbyggda flottor och kanoter".

Men alla kan bidra på något sätt. Det är viktigt att göra det vi kan. Det finns ingen mirakelkur!

Hur kan du hjälpa till?

Tankar och reflektioner kring kopplingen mellan klimatförändringar och vatten

Att gå in i djupare diskussioner kring klimatförändringar etc. är komplicerat och det är lätt att hamna fel. Därför tas här mest upp en del fakta som rör dess koppling till vattnet.

Klimatförändringar har väldigt mycket med vatten att göra.

Utav allt vatten som finns på jorden är det bara 2.7% som är sötvatten. Av denna del finns det mesta som frusna glaciärer vid polerna. En annan stor del är grundvattnet som många gånger tyvärr ligger på för stora djup för att enkelt kunna hämtas upp till ytan. Endast 0.7% av allt vatten på jorden är tillgängligt för människan idag.

Vattnet lever i ett kretslopp

När klimatet nu förändras sig med ökande medeltemperatur över världen är det framförallt vattencykeln som påverkas.

Torka, översvämningar, smältande glaciärer, ökande havsnivå och kraftiga stormar/cykloner, ofta med allvarliga konsekvenser blir mycket vanligare och ökar dessutom i intensitet och styrka. Regnmönstren förändras sig också vilket gör det svårare för människan att anpassa sig. Våra system, som vi byggt upp under lång tid, förutsätter ett mycket stabilt och förutsägbart vädermönster än vad vi kan förvänta oss framöver.

Många, kanske framförallt jordbrukare som är beroende av regnbaserad bevattning, börjar

I södra Malawi är man väldigt beroende av de stora regnen som normalt är i perioden mellan november och mars varje år. Om det slår fel väntar långa hungerperioder.

redan känna av konsekvenserna av ett varmare klimat.

För att uppnå målen för hållbar utveckling (SDG 2030) måste anpassningen till klimatförändringen bygga upp en motståndskraft mot förändringar i klimatet.

Klimatresistensen stärks genom hälsosamma ekosystemtjänster som är beroende av bl.a. väl fungerande avrinningsområden, men även av naturbaserade reningssystem som t.ex. grönytor, våtmarker och träskområden.

I alla länder behöver man också arbeta för en effektiv klimatanpassning och strategier behöver återspegla vikten av vattenhantering och hushållning för att minska sårbarheten och bygga så kallad klimatresistens.

Med ökade temperaturer räknar man också med att vissa områden inte längre kommer att vara beboeliga för människor. De kommer att behöva fly eller flytta, vilket i sin tur sätter ännu högre press på de områden dit de kommer. Ett exempel är Bangladesh där mer än 10% av landets yta kan hamna under vatten och tvinga mer än 16 miljoner människor på flykt. Alla kommer behöva både mat och vatten. Här finns det också en stor risk för

konflikter mellan olika grupper.

Mycket står på spel. World Economic Forum rankade vattenkriser som nummer ett i sin bedömning av globala risker redan 2015, med potential att orsaka skadliga ekonomiska och sociala effekter i hela länder och sektorer.

Att leva med klimatförändringar kommer att innebära ett måste att hantera effekterna på vatten, oavsett om det är för mycket eller för lite, och att vidta nödvändiga åtgärder för att minska sårbarheter i samhällen och ekonomier.

Klimatförändringar kommer också att få direkta konsekvenser för vattentillgången. Den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) har varnat för den stora sårbarheten hos sötvattensresurserna till följd av klimatförändringar. En nyligen genomförd studie av International Food Policy Research Institute visade att 4,8 miljarder människor (mer än hälften av världens befolkning) och ungefär hälften av den globala spannmålsproduktionen kommer att vara i fara på grund av vattenstress 2050 om vi fortsätter som idag.

Det finns stora utmaningar!!

Idag bor 55% av jordens befolkning i städer och andelen ökar. 2050 räknar man med 68%. Kan det rädda klimatet? Det är ingen som vet, olika meningar finns. Avloppsvattnet drar med sig mer föroreningar. Mer natur/gröna ytor behövs för att rena det.

Regnen kommer inte som förut och är svåra att förutspå för de jordbrukare som är beroende på regnbaserad bevattning. Grödan torkar ofta bort eller sköljs bort av skyfall. De ekonomiska följderna blir enorma. Maten för större delen av året står på spel.

Närmare polerna värms jorden upp snabbare än övriga delar av världen. Is och glaciärer smälter och permafrosten tinar. Det släpper loss långt tidigare infrysning material, som bidrar till jordens uppvärmning än mer. Arktiska områden sägs binda mer kol än alla världens skogar tillsammans.

Himalaya kallas den tredje polen. Här ligger källorna till floder som försörjer ca 800 miljoner människor med deras dagliga vattenbehov. Nu minskar glaciärerna. I norra Indien har man skapat konstgjorda isstupor för att få tillräckligt med vatten för deras odlingar på våren. Framtiden är oviss. Blir de tvungna att flytta?

Stort engagemang i nytt globalt vattenprojekt

Med start i januari 2021 kommer tolv Water for All-organisationer på fyra kontinenter att stödja en omfattande intervention i Paderdistriktet i norra Uganda. Projektet pågår i tre år och syftar till att hjälpa 10 000 människor i 30 byar genom att borra och reparera borrhål, för att på så sätt säkerställa hållbar tillgång till vatten i minst 15 år.

Izzys är en flicka i norra Uganda. Hon har aldrig kunnat gå till skolan som sina bröder. Hennes huvudsakliga uppgift i livet är att hämta vatten till familjen, samma uppgift som hennes mor och mormor haft. En uppgift som tilldelats henne på grund av traditioner och omgivningens förväntningar och värderingar.

Izzy drömmer om att lära sig läsa och skriva. Om att gå i skolan och kanske till och med läsa på universitet i en större stad. Hon skulle gärna utbilda sig till lärare, eller kanske till pilot för att kunna resa långt bort och få chansen att se världen.

Kanske var det just detta som motiverade de tolv Water for All-organisationer, inklusive Sverige, att tillsammans bidra till projektet som syftar till hållbar tillgång till vatten i Paderdistriktet i norra Uganda. Projektet kommer att pågå i tre år och syftar till att stödja 10 000 personer i 30 byar genom att borra och reparera borrhål.

Samtidigt som borrhålen borraras kommer ett antal aktiviteter att genomföras för att uppmuntra beteendeförändringar gällande hygien och sanitet. Genom att fokusera på barn som ambassadörer för beteende- och attitydförändring i samhället kan de i sin tur instruera och uppmuntra god hygien och sanitet bland sina familjer, grannar och vänner. Metoden kallas PHASE och har med framgång implementerats på grundskolor i det här området under ett decennium.

Det här är ett eget projekt men fungerar samtidigt som ett tillägg till Stiftelsen Peter Wallenberg Water for All Foundations projekt i samma område

Stiftelsens projekt kommer att installera soldrivna system som pumpar vatten till stora vattentankar på 6 grundskolor med totalt 5 100 elever. 18 närliggande byar försörjs också från tankarna genom ett ledningsnät med gravitationsflöde. De två projekten är nära sammanlänkade och stärker bilden av Water for All i området.

Deltagande Water for All organisationer:

- W4A Italien (Sammanhållande)
- W4A Sverige
- W4A Storbritannien
- W4A Nederländerna
- W4A Belgien
- W4A Frankrike
- W4A Spanien
- W4A USA
- W4A Kenya
- W4A Tanzania
- W4A Sydafrika
- W4A Filipinerna

Samarbetsorganisation
AMREF

Uganda

Uganda är ett av världens fattigaste länder. De norra delarna av landet har drabbats extra hårt av långa och våldsamma konflikter, extrema väderförhållanden och osäker vatten- och matförsörjning. De norra delarna av landet fortsätter att ligga efter resten av landet beträffande många mänskliga utvecklingsindikatorer, kvinnorna är oproportionerligt drabbade. Fattigdomen är bland de värsta i Afrika, nästan 44% (Källa: Amref).

Projekt på 3 år

Det kommer att finnas möjligheter engagera sig i olika insamlingar och kampanjer under projektets gång. Är du intresserad, hör av dig!

waterforall.sweden@epiroc.com

Så här såg det ut strax utanför byn Pader, när vi hade projekt tillsammans med Svenska kyrkan under åren 2010 - 2012. Foto: Mikael Lorin

Rapportering från vårt projekt med Röda Korset i Elfenbenskusten

WaSH projektet utgör ett samarbete mellan Svenska Röda Korset (SRK) och Vatten åt Alla och är en del av SRK:s pågående Health Resilience Project, som genomförs i tio byar i västra Elfenbenskusten, nära gränsen mot Liberia.

Projektet syftar till att stärka dessa samhällens motståndskraft mot vattenburna sjukdomar och minska riskerna genom att förbättra hälsa, sanitet och hygien samt tillgång till vatten med bra kvalitet hos byinvånarna. För att säkerställa projektets hållbarhet, arbetar man även parallellt med att stärka kapaciteten i dessa samhällen och i den lokala rödakorskretsen.

Statusrapport

Coronapandemin bröt ut under mars månad i Elfenbenskusten, och regeringens restriktioner att försöka stoppa smittspridningen ledde till att många av de planerade insatserna sköts upp för att istället prioritera Covid-19 relaterade aktiviteter.

Restriktionerna lättade dock under maj månad, och många av de planerade aktiviteterna kunde då återupptas under slutet av första halvåret 2020. Detta orsakade dock förseningar för en del andra aktiviteter. Även justeringar av planerade insatser för att inkorporera Coronaaktiviteter fick göras, för att bidra till minskad smittspridning och möjliggöra projektverksamheten under pandemin med relaterade restriktioner.

Tio stycken vattenpumpar rehabiliterades i de tio byarna (den tionde av en annan organisation) redan 2019, som var första projektåret. Rehabiliteringen resulterade i att 72 procent av byinvånarna nu har tillgång till rent vatten, vilket är en ökning med 56 procent sedan projektstarten.

Undersökningar har också visat att vattenpumparna inte räcker till att förse alla byinvånare med rent dricksvatten. Fler vattenpumpar behöver rehabiliteras. Arbetet med detta har dock försenades på grund av Corona pandemin och de omprioriteringar som behövdes göras, men arbetet återupptas inom kort. De tio vattenkommittéerna, med 8 deltagare från varje by, som inrättades under föregående år, fortsätter arbetet med att säkerställa att vattenpumparna underhålls regelbundet.

Trots förseningar orsakade av Corona pandemin har ett flertal viktiga resultat kunnat nås. Till exempel har alla hushåll i fyra av de tio byarna konstruerat sina egna latriner och i sex av tio byar har alla hushåll konstruerat sina egna diskställ. Totalt

På bilden ser ni Héléne Oungain Kpeusseu som bor i byn Fieupleu i västra Elfenbenskusten. Héléne förklarar att tack vare informationen hon fick från Röda Korsets volontärer, har hon nu börjat tvätta händerna oftare. Hon har även förstått vikten av att hålla rent i hemmet och runt huset. Héléne har märkt att barnen blivit mindre sjuka sedan hon började med dessa nya rutiner.

omfattar det 1516 latriner, 2000 diskställ och 972 handtvättsinrättningar.

Detta har lett till förbättrad sanitet och hygien i hushållen och minskat riskerna för sjukdom. Röda Korset ger byinvånarna kunskap kring vikten av att ha fungerande latriner och diskställ och förklarar hur de kan konstrueras, men det är invånarna själva som aktivt väljer att konstruera latriner och diskställ. Detta för att beteendeförändringen hos byinvånarna ska bli mer hållbara då det engagerar befolkningen att aktivt delta och ta eget ansvar för förändringen.

Projektet har även utökats till att omfatta skolor där man under året inrättat s.k. "health clubs", vilket under halvåret resulterat i att 188 elever (105 flickor och 83 pojkar) nåtts med information om hur man bäst tar hand om sin hygien i skolorna. Nu planerar man att bygga latriner i skolorna och även utbilda lärare inom menstruationshygien.

Industri teknik (Atlas Copco) hade ett digitalt event i september

Eftersom de inte kunde resa sparade de en hel del kostnader. De valde därför att donera 30.000kr av de sparade medlen till Vatten åt Allas projekt med Rotary Doctors i Kenya. Jätteroligt tycker vi och tackar så mycket. Totala kostnaden för insatsen som gjordes blev 34.430kr, så vi fyllde på med det lilla som saknades. Det här blev resultatet.

Var gjordes insatsen?

Byn heter Namoria och ligger i Kenya, väster om staden Kitale på väg mot berget Mount Elgon. Vi har inte fått exakta GPS-koordinater, men om man söker på Chorlim eller Endeless i Kenya i något kartprogram så har man kommit till rätt område.

Vilka gjordes det för och varför?

Insatsen gjordes i en by med 300 hushåll (1500 - 2000 människor) för att de skulle få tillgång till rent och säkert dricksvatten, minska risken för vattenburna sjukdomar, spara både tid och energi för att hitta/hämta vatten (framförallt för kvinnor och barn) samt att utbilda i hygien och sanitet i området. Arbetet gjordes under november 2020.

Aktiviteter i samband med arbetet

- Titta på förslag på byar från den lokala hälsokliniken
- Besöka byn och skapa sig en egen bild
- Skicka kostnadsförslag till Sverige för godkännande
- Mobilisera byn och möta alla dess intressenter
- Skapa vattenkommittéer och utse ansvariga
- Skriva kontrakt och välja lämplig leverantör
- Genomföra geologisk studie för att hitta en bra plats
- Samla ihop allt lokalt material till den valda platsen
- Förbereda området för arbetet
- Gräva själva brunnen
- Placera betongringar längs sidorna i hålet
- Installera handpumpen (Afridev)
- Städa upp runt installationen och sätta upp skylt
- Få ett godkännande av Rotary Doctors Sweden
- Överlämning till byn och dess ansvariga kommitté
- Slutrapportering tillbaka till Sverige

Uppföljning

- Leverantören ansvarar för installationen första året (garanti-åtagande)
- Vattenkommittén i byn är ansvariga för allt övrigt
- En uppföljning görs efter att första året har gått.

Sammanfattning

Invånarna har nu rent dricksvatten. Tiden som går till att hitta och hämta vatten har kraftigt reducerats. Kvinnor och barn har tid för andra aktiviteter. Byn och dess vattenkommitté är väldigt glada över insatsen och lovar att ta hand om brunnen.

Rapportering från Oasesprojektet i Mongoliet (2018-2020)

Den nya brunnen i Sarlag Village

Latrinerna påminner en del om de som finns längs vägarna i Sverige.

En välisolerad exempellatrin i Uvurkhangai-provinsen (2020)

Tillsammans med Evangeliska Frikyrkan (EFK) har Vatten åt Alla haft ett treårigt projekt i Mongoliet. Trots den annorlunda tid vi lever i just nu har projektet i Mongoliet fungerat bra. De hade förbud för samlingar under en kortare period, men har officiellt klarat sig bra från Corona-smittan.

Under alla dessa tre år har det borrats eller reparerats 3 brunnar per år i området. Man räknar med 100 hushåll per brunn, så 300 hushåll får genom projektet tillgång till rent vatten på nära avstånd, dvs inom byn, varje år.

Även om vattenpunkterna finns i byarna och är tänkta för byborna, så är det många nomader som också kommer för att fylla på vattenförråden vid samma brunnar. Alla som kommer köper vatten för samma peng och vattnet har visat sig både vara bra och har räckt till alla som kommit.

Eftersom vädret är väldigt kallt i Mongoliet under vintern, ingår det en isolerad byggnad som placeras nära brunnen i projektet. I huset finns en vattentank och en kamin (används bara vintertid). Det är även där som pumpen är placerad, och

den vattenansvarige finns på plats under de fastställda öppettiderna. Huset står i anslutning till brunnshålet och området inhägnas.

Spillvattnet leds bort till en nyanlagd trädplantering eller odling i närområdet.

Vid ett inspektionsbesök för några år sedan hade vi funderingar kring byns latriner och hur de fungerade under vintern. Efter vårt besök tog FARM (organisationen som gör arbetet på plats i Mongoliet) kontakt med andra organisationer som jobbar med latriner i avlägsna områden och under kalla förhållanden. Vi har därefter under projektiden ekonomiskt hjälpt till att i anslutning till brunnarna bygga exempellatrin, gjorda för att fungera när det är kallt ute.

Ihop med allt annat så ingår givetvis (som i alla våra

projekt) vattenkommittéer och utbildning. FARM, den lokala samarbetspartnern, har ett bra samarbete med myndigheterna och det är oftast en statligt anställd vatten- och hälsoexpert som kommer ut i byarna och håller utbildningen på plats.

Vi har alldeles nyligen beslutat att gå in i ytterligare ett treårsprojekt i Mongoliet med samma organisation. Det blir vårt femte projekt i området där vi haft projekt sedan 2015.

Den djupa brunnen i Murun village, före rehabilitering (2020)

Rehabiliterad djupborrad brunn i byn, Suman village, i Tariat distriktet (2020)

Den djupa brunnen i Murun village, efter rehabilitering (2020). Det är en stor skillnad mellan före och efter. Byborna är väldigt glada och tacksamma för att det nu blivit så bra.

God Jul & Gott Nytt år

önskar vi i Styrelsen
för Vatten åt Alla

Rent vatten - en mänsklig rättighet!

Ansvarig utgivare: Mikael Lorin
Redaktion: Mikael Lorin
Bo Wigren
Åsa-Kajsa Zetterman

Adress: c/o Epiroc Rock Drills AB
701 91 Örebro
e-post: info@water4all.org
Internet: www.water4all.org

Org.nr: 802421-5652
Bankgiro: 306-7733
Swish: 123 081 70 80